

הבייתה!

שיגרת, שבו לא אמר אף מילה חדשה. היה זה נאום של עסקן, המריח הזדמנות להפיל את הממשלה. לא היה בו שמץ של התרגשות-אמת, של זעזוע מוסרי. הוא דיבר על "הטבח הנורא", אך היתה הרגשה כי הטבח הוא נורא מפני שהוא מזיק ל"שמה של ישראל, ולא מפני שנטבחו בו גברים, נשים וילדים.

בכך קבע פרס את הנימה לעצרת כולה. כל הנואמים דיברו על "הטבח הנורא" ועל הדבר האיום שעשו בגין ו/או שרון למדינת-ישראל. הם הבאישו את ריח המדינה, קילקלו את יחסיה החוץ שלה, פגעו בדמותו של צה"ל, יצרו פילוג בתפוצות, וכיו"ב.

אך אף אחד מבין הנואמים לא דיבר בהתרגשות אנושית פשוטה על הקורבנות עצמם — על הילדים המרוששים, על הנשים אשר תינוקיהם נרצחו לפני עיניהן לפני שנרצחו בעצמן, על הגברים שהועמדו אל הקיר ונקצרו, על מעשי-האונס ההמוניים. לא עלה על דעת איש לבקש מ-400 אלף הישראלים הנרגשים, שהתעוררו בגלל הזוועה הזאת, לעמוד דום לזכר ה"טבחים.

ואחיות כפיים

לאמנים שהופיעו ביום שישי בכיכר דיזנגוף, בעצרת שפתחה את שבת ההפגנות בתל-אביב. פעילים מסניף חרות בתל-אביב

ניסו להפריע למהלך העצרת, אך ללא הצלחה. ההפגנה היתה יוזמה משותפת של המפיקה סמירה ירדני והבימאי חנן שניר. האמנים ביטאו התרגשות אמיתית, שחדרה ללב השומעים.

הפגנה יהודית-ערבית אמיתית. אלפי ערבים, שבאו מהגליל ומהמשולש, צעדו בה לצד סטודנטים יהודיים וחיללים משוחררים.

הוועד הוא שהגיש ראשון בקשה לעריכת הפגנה בכיכר מלכיות-ישראל — ורק לאחר מכן ביקשו אנשי שלום עכשיו להמערך לערוך הפגנה באותו המקום ובאותה השעה. מפקד מישטרת תל-אביב, אברהם תורגמן, זימן ללישכתו את כל המבקשים, דחק בהם להגיע להסכמה כלשהי. אנשי הוועד היו מוכנים להפגנה משותפת, אך כשנציגי המערך סירבו לכך בתוקף, גילו אחרי ריות ציבורית, ויתרו על זכותם לטובת הגופים הבכירים והגדולים. תחת זאת הציע להם תורגמן לערוך תהלוכה. "זהו תהלוכה לוכת-המחאה הראשונה שהיוזמה לה באה מצד המישטרה", התלוצצה אחת מחברות הוועד.

דם על הפנים

השחקנית גבי אדור מורחת צבע אדום על גופה ועל בגדיה. הם של רבים שבאו לעצרת האמנים נגד הטבח בלבנון. גבי לא נשארה לסיום ההפגנה שבסופה השתטחו בשולי הרחבה כמתים. היא התבקשה על ידי השוטרים להתלוות אליהם לתחנת המישטרה.

דם בבופור

אני גטרמן מקיבוץ העוגן, שבנה רו נהרג בקרב על הבופור, מחזיקה בכרזה מצוירת וניצבת בשורה הראשונה של המפגינים בכיכר מלכיות-ישראל. לא הרחק ממנה עמד בעלה, יעקב, עם שלט דומה, ויהושע זמיר מקיבוץ עין-דוד שגם בנו נהרג על הבופור.

יד בית-העירייה, האמנים ביטאו התרגשות אמיתית, שחדרה ללב השומעים. הם דיברו על הטבח עצמו, לא רק על מה שזה "עשה לנו", קבוצה של נעירי-רחוב, שצעקו, בגין! "קרא יונתן גפן וידי מרגש, בעוד שחנה מרון קראה קטע המשווה את הפצצת ביירות לטבח שאתילא, אולי החשובה ביותר היתה הופעתו של שלמה בר, אליל עדות-המיזרת, שהוזחה בצורה חד-משמעית עם מחנה השלום.

לדבריו הפשוטים של רבין, שנאמרו בלי פאתוס, הקהל לא הפסיק אותו במחאות כפיים או בקריאות קצובות. 400 אלף איש הקשיבו בשקט ובדריכות. לא היה ספק כי הוא מכבד את רבין יותר מאשר את פרס

הפצצה

וטבח

התרגשות אמיתית היתה בהפגנה קטנה שנערכה יום לפני כן בכיכר דיזנגוף, ביוזמת קבוצה של אמנים. בניגוד לסדרת הפוליטיקאים שנאמו ל-

היטכם מראש שלא ידובר על העם הרפליטני. פרס דיבר על "נציגי השטחים", שיש לשתתף במשאומתן, ראשי שלום עכשיו דיברו על "הצד השני", והעם השני, כנראה כדי שלא להרגיז את אנשי המערך רק שולמית אלוני ואיש של מפ"ם העזו להזכיר בפירוש את העם הפלסטיני — אך מבלי לאמר, כמוכן, שיש לו הזכות להגדרה עצמית.

היחיד שזכה בהקשבה דרוכה היה דו"קא יצחק רבין. קשה היה להבין מדוע, כי רבין לא אמר שום דבר מיוחד. הוא חזר על הוויכוח בכנסת על תל-אל-זותר, אך הקהל, שהקשיב רק בחצי ארון לנאום הפאתטי של פרס, הקשיב בתשומת-לב

אחד מהשלטים האישיים ה"רבים שנישאו בתהלוכת הוועד. בהפגנה בכיכר מלכיות-ישראל הוסרו הכרזות שלא אושרו על ידי מארגני המערך.

יחיד